

Jan Šnidauf: ARABSKÉ NÁRODNOSTNÍ MENŠINY V NĚMECKU

(Oponentský posudek diplomové práce)

Otázky sílící přítomnosti přistěhovalců z muslimských zemí patří dnes k závažným tématům mediálních i akademických diskusí v Evropě. Diplomant si ze širokého spektra vybral tematiku, při jejímž rozboru mohl výborně uplatnit své odborné předpoklady: jednak arabistickou erudici, jednak možnosti, jaké mu dal studijní pobyt v Berlíně. Rozsáhlé soubory informací, z nichž ve svých výkladech a analýzách vychází, čerpal především z aktuálních statistik a dalších úředních pramenů. Doplnuje je údaji a názory z poměrně bohaté sekundární literatury. Práce ve svém celku podává dobrý přehled, který je nepochybně věcně spolehlivý a povzbuzuje k přemýšlení o problémech integrace a sociální akomodace přistěhovalců a obecně multikulturalismu v Německu, případně i jinde v Evropě.

Arabské menšiny v Německu se z hlediska obecného zájmu poněkud ztrácejí za podstatně početnější přítomností Turků. Šnidaufova práce si proto zaslouží ocenění i jako upozornění - u nás víceméně první - na tuto pozapomínanou stránku cizí etnické a náboženské implantace v zemi našich sousedů. Diplomant probírá postupně historii arabské menšiny, dále její složení, organizační struktury a způsob života a v závěrečném oddíle rozebírá současné německé diskuse o nejvhodnějších integračních legislativních i jiných praktických opatřeních. V celé práci autor dbá na formulační přesnost a velmi správně uvádí i německé termíny s jejich významovými nuancemi (např. *Zuwanderung* na rozdíl od *Einwanderung*), tak aby obsah výkladů a diskusí odpovídal přesně úřednímu jazyku i obecnějšímu diskursu v Německu.

Práce je napsána pečlivě, dobrým stylem, čtivě a přesně. Autor zvládá bez potíží právní i orientalistickou terminologii. Překlepy, resp. tiskové chyby, se téměř nevyskytují. Některé připomínky, které uvedu níže, se týkají jen drobností.

Práce je obsáhlá, přehledná, zvolené téma je zpracováno prakticky všestranně. K pasážím o rodinném životě by bylo, po mém soudu, vhodné uvést také informace o smíšených sňatcích. Od roku 1983 byly ve SRN vydávány instruktážní knížky pro takovéto situace. K tomuto účelu existují také regionální *Beratungsstellen*, centrální v Kolíně n.R.

K alevitům (str. 109 pozn. 58, 59): doporučuji pravopisně rozlišovat, tak jak činím ve svých pracích, turecké *alevity* (*aleviler*) a syrské *alawity* (*alawijún*). Jako funkci M. Sajjida Tantáwího bych doporučoval uvést Šajch al-Azhar (str. 63). K poznámkám na str. 118 (143): „uctívání mudrců a jejich hrobek“, lépe místo „mudrců“ uvést „světců“ nebo súfijských

šejchů apod. 119: *al-gamá'a al-islámija* lépe „islámská skupina“ než „obec“ (158); *Groupe Islamique Armé* (160) tj. nikoli armée, groupe je ve francouzštině maskulinum; *al-Qá'ida* (vícekrát) se píše s ċajnem, nikoli hamzou. V bibliografii je můj titul *Islám a Západ* uveden s nesprávným vrocením, správně 2002. Celkově je literatura uváděná v bibliografii bohatá. Nicméně bych autorovi doporučoval seznámit se také s monografií Bassama Tibiho *Der Islam in Deutschland. Muslime in Deutschland*, Deutsche Verlags-Anstalt, Stuttgart München 2000. Celkově práci hodnotím výborně a doporučuji ji k obhajobě.



Prof. PhDr. Luboš Kropáček, CSc.

Ústav Blízkého východu a Afriky FF UK